

KORRALDUS

Tallinn

..... 05.2018 nr 1-3/18/.....

OÜ-le Mõntu Sadam vee erikasutusloa andmine ning keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

I. ASJAOLUD

OÜ Mõntu Sadam (registrikood 10249456; edaspidi ka *Taotleja*) esitas 04.03.2018 kirjaga Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse (edaspidi *taotlus*). Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaameti dokumendihalduskeskkonnas 05.03.2018 nr 14-6/18/3133. Vee erikasutusluba taotletakse Mõntu sadama ja Mõntu väikelaevade sadama (edaspidi ka sadamad) ehitamiseks ja rekonstrueerimiseks, mille käigus on kavandatud mh süvendustööd mahus kuni 9900 m³ ja süvendatud pinnase osaline kaadamine mahus kuni 5000 m³. Ehitustööde käigus veekogusse tahkeid aineid ei uputata ega pinnast ei paigutata. Süvendamine on kavandatud mahus vastavalt:

1. Savi 4700 m³
2. Liivsavi 2700 m³
3. Muda ja liiv 1300 m³
4. Moreen ja klibu 1200 m³

Mõntu sadam ja Mõntu väikelaevade sadam asuvad Saaremaal Mõntu külas Sõrve poolsaare idarannikul Liivi lahe ääres. Vee erikasutuse piirkonna koordinaadid on järgmised:

X	Y
6424633,9	388906,8
6424798,7	388980,3
6424813,9	389188,5
6424127,8	390450,9
6423965,6	390535,4
6423858,5	390447,7
6424465,2	389334,2
6424519,9	388917,9
X	Y
6424637,712	388842,290
6424691,286	388892,342
6424592,070	388872,698
6424682,998	388951,940

Kaadamisala:

57° 55' 41" 77'', 22° 6' 23,08''
57° 55' 13,84'', 22° 7' 27,15''
57° 54' 25.54'', 22° 6' 11,29''
57° 54' 53,12'', 22° 5' 10,56''

Veeseaduse § 8 lg 2 p 6 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui toimub veekogu, mille veepeegli pindala on üks hektar või suurem, süvendamine ja p 7 kohaselt kui uputatakse või heidetakse tahkeid aineid veekogusse. Veeseaduse § 9 lg-st 5 tulenevalt annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 "Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid"(edaspidi *määrus nr 18*) esitatud andmeid ning need vastavad nimetatud määru esitatud nõuetele.

1.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 08.03.2018 st. tähtaegselt. Ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

1.2 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Vastavalt HMS § 48 lg-le 1 pannakse õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga avalikkusele tutvumiseks välja, tagades avalikkusele nimetatud dokumentidega tutvumise võimaluse vähemalt kuni ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaja lõpuni. Vastavalt HMS § 49 lg -ele 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem, kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Keskkonnaamet teavitab vee erikasutusloa andmisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded XX.04.2018 ning edastas eelnõu vastavalt HMS § 40 lg-le 1 ka taotluse esitajale (menetlusosalisele). Eelnõuga oli võimalik tutvuda kahe nädala jooksul alates teate ilmunisest Ametlikes Teadaannetes.

II. KAALUTLUSED

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 56 lg-le 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, eelhinnangust keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kohta ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse kaalumine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 11 lg 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa (siinkohal vee erikasutusloa) taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) algatamise või algatamata jätmise kohta käesoleva seaduse § 6 lg 1 nimetatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul ning § 6 lg 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja lg 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast § 6¹ lg 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 3 kohaselt on KMH kohustuslik KeHJS § 6 lg 1 tegevuste korral. KeHJS § 6 lg 1 alusel ei kuulu kavandatav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille korral on KMH kohustuslik. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg 2 p 18 nimetatud

tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 "Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu" (edaspidi KMH määrus). KMH määruse § 11 p 7 kohaselt tuleb KMH algatamise vajalikkuse eelhindang anda sellise tegevuse korral, kus toimub veekogu süvendamine või veekogusse tahkete ainete kaadamine alates mahust 100 kuupmeetrit, välja arvatud KeHJS § 6 lg 1 p-des 17 ja 17¹ nimetatud juhtudel ja § 15 p 8 sellise tegevuse korral, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti. Tulenevalt eelnevast ning KeHJS § 6¹ lg 3 annab otsustaja käesoleva seaduse § 6 lõigetes 2 ja 2¹ nimetatud eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust.

KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, vastavalt veeseaduse § 9 lg-le 5 annab vee erikasutusloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses. KeHJS § 6¹ lg 5 kohaselt kehtestatakse käesoleva seaduse § 6 lg-tes 2 ja 2¹ nimetatud eelhindangu sisu täpsustatud nõuded keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi määrus nr 31). Vastavalt määruse nr 31 § 5 lg 1 peab eelhindang sisaldama käesoleva määruse §-de 2–4 alusel antud järeldust kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise vajalikkuse kohta koos põhjenduste kokkuvõttega. Keskkonnaamet on määruse nr 31 alusel koostanud eelhindangu. Lähtudes eelhindangu (vt lisa 1) tulemustest puudub Keskkonnaameti hinnangul kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

- kavandatav tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku ala;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule, kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta kalade kudeajal 1. aprillist – 30. juunini;
- eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
- eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.

2.2 Vee erikasutuse mõju hindamine

Sadamate rekonstrueerimisel on potentsiaalseks mõjufaktoriks akvatooriumi süvendamine mahus kuni 9900 m³ ning kaadamine mahus kuni 5000 m³. Vee erikasutusloa taotluse kohaselt on süvendatava pinnase näol tegemist savi, liivsavi, muda, liiva, moreeni ja klibuga. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole läheduses toimunud olulisi reostusi, mistõttu pole süvendatava pinnase saastetunnused eeldatavalt olulised või puuduvad. Akvatooriumi ja faarvaatri süvendamise potentsiaalne negatiivne mõju seisneb eelkõige vahetult süvendamise ajal vette paisatavates peentes setetes ning heljumi tekkes. Heljumi settimiskiirus vaiksete ilmadega oleneb peaaasjalikult süvendatavate setete lõimimisest. Suurema fraktsiooniga osakesed settivad kiiremini, väiksemad aeglasemini. Antud juhul on süvendatavas pinnases muda ja savi osakaal suur, ning potentsiaalne võimalus oluliselt suuremaks heljumi tekkeks ja levikuks samuti. Kuna süvendatud pinnas on kavas teisaldada kaadamisalale, mis asub sadamatest ca 2000 m kaugusel lõuna suunas, siis laieneb vee erikasutusest mõjutatud ala laiemale merealale, kui seda on vaid sadamate piirkond.

Sõrve idarannik (sh Mõntu sadamate piirkond) on kude- ja toitumisalaks töenduslikult olulisele räämele ning lestale. Kevadkuduräim koeb sügavusel 3-8 m veetemperatuuril 5-13 kraadi, optimaalne kudeaeg temperatuuril 10 kraadi. Rääme peamine kudumine, sõltuvalt aastast on mai algusest kuni juuni keskpaigani. Rääme mari on äärmiselt tundlik vees oleva heljumi suhtes ning letaalseks võivad saada juba väikesed kogused setet marja pinnal. Lest koeb 4-22 m sügavusel aprillis-mais (optimaalne temperatuur 4-7 kraadi). Marja areng kestab 5-10 päeva ning koorunud noored lestad toituvad esimesel suvel kaldalähedases vees kalamarjast, aerjalalistest, kirpvähilistest. Tulenevalt eeltoodust ei ole lubatud süvendus- ja kaadamistööd sadamate piirkonnas teha kalade aktiivsel kudeperioodil 01.04 - 30.06.

Süvendamisega seoses kaasneb tavaliselt otsene põhjataimestiku füüsiline hävitamine, juhul kui süvendataval alal on põhjataimestik. Tegemist on ajalooliste sadamatega ning süvendatud merealaga, mistõttu ei ole piirkond sobiv rikkalikuks põhjataimestiku arenguks. Süvendataval alal meres olulisi taimestikku elupaiku pole inventeeritud. Seetõttu ei ole vee erikasutusega seotud tööde puhul ette näha olulist mõju põhjataimestikule.

Sadamate akvatooriumis ja süvendataval alal põhjaloomastiku otsesed mõõtmisandmed puuduvad, kuid üldiselt on piirkonna põhjaloomastik liigivaene. Arvestades asjaolu, et kavandatud süvendustööde maht on suhteliselt väike, siis võib eeldada, et sellest lähtuv negatiivne mõju põhjaloomastikule (arvukuse ja liigilise mitmekesisuse vähenemine) on minimaalne ning avaldub peamiselt süvendustööde käigus vette sattunud heljumi kaudu, mis settides võib põhjustada teatud liikide häirimist.

Kavandatavaid töid on võimalik teha ujuvsüvendaja või ekskavaatori abil, kaadamisel kasutatakse kaadamispraami. Keskkonnametile teadaolevalt ei ole sadamate süvendamisel nimetatud tehnikaga tekkinud olukordi, mis võiksid kahjustada keskkonda. Mehaanilised kahjustused merepõhjakooslustele ja ka merepõhjale ei sõltu süvendaja tüübist. Sadamate süvendamine taotluses toodud mahus ei mõjuta rannikumeres pikaajaliselt väljakujunenud ja valitsevaid looduslikke tingimusi ega rannalähedasel alal hüdrodünaamilist režiimi, mis võiks põhjustada merepõhjal olulisi muutusi.

Vee erikasutusega seotud tööd on sobivate ilmastikutingimuste korral teostatavad lühikese ajaperioodi jooksul (ca 2 kuud), mistõttu on vee erikasutuse mõju kokkuvõttes lokaalne ning lühiajaline. Arvestades tööde mahtu, ning lokaalset mõju, lisaks ka vee erikasutusloas kehtestatavaid piiranguid seoses kalade kudeajaga puudub vajadus vee erikasutuse järgse seire teostamiseks.

Lähiümbruskonnas võimalikku koosmõju avaldavaid planeeringuid teadaolevalt ei ole. Seega ei ole oodata kavandatava tegevusega seonduvat mõjude kumuleerumist ega koosmõjude esinemist, mis tooks kaasa negatiivse keskkonnamõju piirkonna keskkonnataluvust ületaval määral.

2.3 Loa nõuete seadmine

Vastavalt eelpool toodule ja veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11 ning tulenevalt taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised soovitusel ja tingimused:

- 1) Võimalusel tuleks vältida süvendus ja kaadamistööd talvisel perioodil (15. detsembrist -15. märtsini), et ei häiritaks rändel olevaid linde.

- 2) Süvendus- ja kaadamistöid ei ole lubatud teha kalade aktiivsel kudeperioodil 01.04 - 30.06.

2.4 Täiendav teave

- 1) Vee erikasutuse kohta tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
- 2) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust ja OÜ Mõntu Sadam (registrikood 10249456) taotlusest; lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-st 6 ja 7, § 9 lg 1 p-st 1 ja lg-st 5; määruse nr 18 §-st 5 ja §-st 8 vastavalt KeHJS § 3, § 6 lg 2 p-le 18 ja lg 2¹, § 11 lg-tele 2 ja 4, KMH määruse § 11 p 7 ja § 15 p 8 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 "Osakondade põhimääruste kinnitamine" p-dega 2.1.1 ja 3.5.8 **otsustan:**

3.1 Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine OÜ Mõntu Sadam vee erikasutusloa taotluse menetluse raames. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

3.2 Anda OÜ-le Mõntu Sadam (registrikood 10249456) vee erikasutusluba nr L.VV/330918 kehtivusega kuni viis aasta Mõntu sadama ja Mõntu väikelaevade sadama akvatooriumi ja faarvaatri süvendamine mahus kuni 9900 m³ ning süvendatud pinnase osaline kaadamine mahus kuni 5000 m³.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.